

TEIXINT RESISTÈNCIA, COSIM FUTUR

ARPILLERES EN ACCIÓ

Edició 2026, Fundació Ateneu Sant Roc

c. Cáceres 34-36 · 08918 Badalona · 93 399 39 51
ateneu@fundacioateneusantroc.org
www.fundacioateneusantroc.org

Teixint resistència, cosim futur neix del treball compartit del grup Arpilleres, un espai on cosim memòria, històries i compromís. Amb fils, teles i mans diverses volem destacar l'impacte dels moviments socials –obrer, feminista, LGTBI, veïnals, espontanis, pacifistes i ecologistes– que marquen el passat i el present de les nostres societats.

A cada arpillera trobem records i agraïments a persones anònimes, compromeses en la construcció d'un entorn més just i solidari. Conèixer aquestes lluites ens ha ajudat a entendre d'on venim i a valorar tot allò que es conquereix col·lectivament.

Amb aquesta exposició volem convidar-vos, especialment els més joves, a descobrir la força de l'acció col·lectiva i a sentir-se'n part del relleu.

Mans obertes • Margarita Mesa • 39 x 48 cm

MANS OBERTES

Margarita Mesa

Arpillera de mans obertes, mans diferents, fetes de teles diferents, nascudes d'històries diferents. Totes cosides amb la mateixa intenció, representen comunitats diverses unides per un mateix disseny de PAU.

Les mans obertes són símbol d'acollida, protecció i gest universal d'emparellament, però també, són una demanda de dignitat, compassió i respecte. No hi ha violència en elles, només exposició, i en aquesta fragilitat rau la seva força.

Al centre, les figures humanes representen les vides de qui veu els seus drets vulnerats, persones desplaçades, silenciades i oblidades.

Recordem que els drets humans no són abstractes, són persones humanes.

Noche de Paz (Santa Nit) • Mònica Moro • 39 x 48 cm

NOCHE DE PAZ (SANTA NIT)

Mònica Moro

Què és la pau? em preguntes mentre claves la teva pupil·la en la meva. La PAU és un sentiment, una esperança, però sobretot una recerca. Viure en pau, estar en pau, donar la pau... segurament és una de les paraules a la qual podem posar més verbs, i tots funcionen. No és bo pensar que la pau només és la "no-guerra"; la pau no és tan sols l'absència de conflicte, la PAU és treballar per un món millor.

Així va succeir la vigília de Nadal de 1914. Enmig de l'horror de la Primera Guerra Mundial i sota el fred intens de l'hivern, des de les trinxeres alemanyes es va sentir una melodia familiar: les veus dels soldats s'alçaven cantant "Santa Nit". Des de l'altra banda, les tropes britàniques, lluny de disparar, van respondre unint les seves veus en anglès. Aquella cançó, que travessava el filferro d'espines, els recordava que sota els uniformes compartien la mateixa nostàlgia i les ganes de tornar a casa.

L'endemà, dia de Nadal, la "terra de ningú" es va convertir en la terra de tots. Els soldats van sortir a trobar-se per intercanviar petits regals, tabac i fotografies de les seves famílies. En aquell escenari de fang i destrucció, va sorgir un gest revolucionari: una pilota de futbol. Un partit improvisat on ja no hi havia enemics, sinó simplement joc. Aquella treva ens va ensenyar que la pau no és un tractat signat en un despatx, sinó el gest valent de jugar i donar-se la mà. Perquè, fins i tot en la nit més fosca, una cançó i una pilota poden encendre la llum de l'esperança.

OBLIDATS PEL PODER COSINT BARRI

Antonia Amador i Loli López

A l'inici, els primers habitatges del barri de Sant Roc van ser barracons a l'estil dels militars: un menjador i una cuina, tot junt. Eren còmodes, però les dutxes i el vàter eren comunitaris, per a deu famílies.

El 1966 es van començar a entregar els pisos. La gent estàvem molt contents perquè per fi aconseguíem una casa. La primera sorpresa va ser veure que els pisos estaven bruts de l'obra. Les finestres eren de ferro i no tancaven bé. Com es podia, cada veí els anava arreglant.

No hi havia carrers asfaltats ni tenien nom, i els blocs només s'identificaven amb un número. Quan plovia, tot quedava enfangat. Les veïnes, en adonar-nos de la situació del barri, vam començar a manifestar-nos.

En realitat no hi havia cap servei: ni escola, ni metges, ni mercat... res de res. Així que les manifestacions no eren només per arreglar coses o aconseguir serveis, sinó per poder viure en condicions.

LLUITA VEÏNAL CONTRA LA DROGA

Encarna Ortega i Manoli García

El barri de Sant Roc, ha tingut sempre la necessitat de lluites i reivindicacions, per la deixadesa i l'oblit de les administracions.

En la dècada dels 80, aproximadament, païos i gitanos, per primer cop, es van unir davant un problema molt greu que patien moltes famílies. Havia arribat la droga al barri, com si no n'hi hagués prou... També la sida. Un tema porta a l'altre pel fet de compartir xeringues i més.

Els nostres fills moren... les famílies no poden més, perquè pateixen roboris dels seus mateixos fills, també maltractaments per aconseguir-la.

Les xeringues pels carrers, amb perill per a tothom.

Entre tots, veïns i veïnes van decidir sortir al carrer a denunciar la situació, recollint bosses de xeringues i portant-les a l'ajuntament, en una forta protesta.

Es formen patrulles de vigilància per dissuadir als que venen a comprar de fora. Es va poder erradicar per un temps aquest problema.

Veïns i veïnes que transformen • Mercè Monge • 38 x 49 cm

VEÏNS I VEÏNES QUE TRANSFORMEN

Mercè Monge

Amb aquesta arpillera, feta de trossets de draps de colors, vull explicar com una associació de veïns va aconseguir després de batallar molt, modificar el traçat d'una autovia al seu pas per Montgat (Barcelona).

Els pobles, les ciutats, serien diferents si no existissin les associacions veïnals.

Moltes d'aquestes associacions ESTAN aconseguint amb les seves LLUITES la millora de la qualitat de vida dels ciutadans, reindificant uns serveis dignes per a la ciutat, transport, educació i tot allò que tingui a veure amb el dia a dia dels veïns; comptant amb la diversitat de cultures, religions i tradicions, que actualment cohabituen en molts barris i pobles.

Les organitzacions socials, són la porta per participar i col·laborar amb el nostre entorn més proper.

Reaccions espontànies • Mª Luisa i Esperanza Placencia • 38 x 46 cm

REACCIONS ESPONTÀNIES

Mª Luisa i Esperanza Placencia

Parlem de formes de mobilització espontània en resposta a situacions d'urgència, que no segueixen els patrons formals de la participació institucional i es caracteritzen entre altres coses per una forta presència juvenil.

En línies generals la gent jove prefereix les formes de participació que connecten de manera directa amb els motius de la mobilització, participant en les causes en què creuen que val la pena implicar-se, fugint de les organitzacions més institucionals. Una forma de vincular-se a la realitat social.

En moments de crisi és molt important l'acció immediata i solidària per ajudar a les persones. Sovint, l'ajuda dels voluntaris arriba abans que la institucional.

Aquesta participació sorgeix en resposta a problemàtiques socials concretes: inundacions de Bilbao (1983), vessament del Prestige a les costes "galegas" (2002), crisi migratòria de Lesbos (2015), vessament de microplàstics a les costes "galegas" (2023), la DANA de València (2024)...

Davant la creença que a la gent jove li costa participar en la societat i que són molt individualistes, s'ha observat que quan veuen que poden ser útils, s'impliquen i es posen a disposició pel que calgui.

Per fer l'arpillera ens hem centrat en dues de les catàstrofes més impactants que s'han donat a Espanya en els últims anys i que han generat moviments socials massius: el vessament del Prestige i la DANA de València.

Som la terra que es revolta • Marta Rodríguez i Pilar López • 39,5 x 47 cm

SOM LA TERRA QUE ES REVOLTA

Marta Rodríguez i Pilar López

Pensant en moviments socials vinculats amb la cura de la terra ve al cap el vaixell de Greenpeace, Berta Cáceres, les represes de Brasil, Greta Thunberg... però buscàvem un moviment més proper, una terra més nostra. I en la cerca, va aparèixer el moviment Som la terra que es revolta, enllaçant lluites petites per trobar grans respostes.

Des de Lo riu és vida de l'Ebre passant pel *NO a la MAT!* de les terres de Girona fins l'*STOP JJOO 2030* al Pirineu. Lluites al costat de casa com Ni un pam de terra per protegir el delta del Llobregat enfront l'ampliació de l'aeroport. Lluites de camp com la *Revolta pagesa*. Lluites de litoral com a Mallorca amb el turisme massiu. Lluites energètiques com *Nuclears, no gràcies* que encara continuen vigents.

El poder del capital, dels més poderosos espremen el nostre planeta posant en perill els seus recursos naturals i posa els beneficis econòmics per davant del futur planeta i de les persones. Però de la terra espremuda sorgeix la lluita, la reivindicació, la mobilització, i la resistència.

Cada gota és una llavor de revolta. La terra i la seva gent es revoltien.

Fils del moviment obrer • Fina Cala i Roser Corbera • 39 x 47 cm

FILS DEL MOVIMENT OBRER

Fina Cala i Roser Corbera

Quan vam repartir-nos els diferents moviments, la lluita obrera va quedar sobre la taula. Un moviment tan important, de caire global i amb tants esforços i conquestes... Era un gran repte!

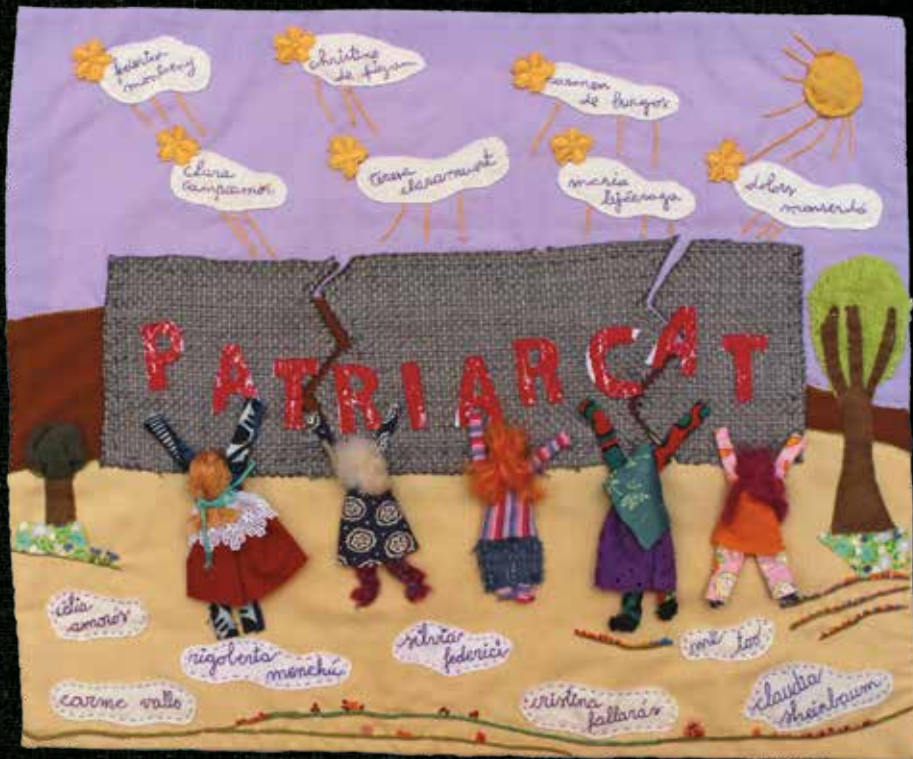
Primerament, vam cosir els drets i aquest caire reivindicatiu d'esforç i unió que caracteritza el moviment. Després alguns fils que ens empenyien a denunciar el treball infantil, les jornades laborals o la repressió representada per la mort de Manuel Fernández Márquez a la Central Tèrmica del Besòs.

Un altre fil va ser l'esperit organitzatiu, de resistència i d'ajuda mútua que es respirava fora de les fàbriques. Als barris es van crear ateneus, escoles, cooperatives... com La Moral de Badalona.

Durant el camí, també hem descobert la importància de la voluntat política de crear lleis per al benestar col·lectiu, i així arribem a Frances Perkins.

I el fil de les manifestacions ens alerta que encara avui queda molt per reivindicar: dones per la igualtat de drets laborals, jubilats per unes pensions més dignes, treballadores de la llar...

Aquesta arpillera mostra l'esforç col·lectiu i la importància d'estar units, actius i solidaris per continuar conquerint i defensant els nostres drets.

Patriarcat • Fina Niubó • 39 x 49,5 cm

PATRIARCAT

Fina Niubó

El patriarcat és un mur difícil de derrocar. Milers de dones, filòsofes, escriptores, artistes, cantants... ens han obert el camí. I ens il·luminen i donen força des del més enllà en un paradís lila.

El mur està esquerdat, tot just. I val encara la força de milers de dones acompanyades per filòsofes, escriptores, artistes, cantants... per aconseguir derrocar el mur per tal de fer realitat una veritable igualtat de tots els éssers humans que habiten aquest planeta.

La meua arpillera vol retre homenatge, doncs, a les predecessores i a totes les que des d'aquí i ara continuen la lluita i ens acompanyen en la nostra de cada dia.

SENSE DIVERSITAT NO HI HA LLIBERTAT

Assumpta Ibáñez, Montse Caro i Patricia Martos

De tots els drets de l'ésser humà, potser uns dels més bàsics i dels més perseguits és el dret a la pròpia sexualitat i a la identitat de gènere.

Les persones que no s'adeqüen al constructo social sobre identitat sexual i de gènere han estat durament reprimides i castigades.

Des la primera organització, el Front d'Alliberament Gai de Catalunya i les primeres reivindicacions, que eren tan obvies, com aconseguir la derogació de la llei de delinqüència social en la es tractava de delinqüents als homosexuals, lesbianes i persones transgènere, fins a la recent Llei Orgànica de Garantia Integral de la Llibertat Sexual, s'ha recorregut un llarg camí, que ha aconseguit fites com la Llei del matrimoni homosexual.

Encara que s'han aconseguit importants progressos legals, socialment encara queda molt camí a recórrer fins aconseguir que els drets d'aquest col·lectius siguin plenament reconeguts.

A la nostra arpillera hem volgut homenatjar a les persones que han lluitat i en molts casos perdut la vida per a que es reconeix el dret a estimar i sentir-se com vulguin.

FUNDACIÓ ATENEU SANT ROC

[SOLIDARIS AMB EL TERCER MÓN]
[COMPROMESOS AMB EL QUART]

Amb el suport de:

MENARINI
ESPAÑA